JURIDICA

341.12/M62

Drept comunitar

Cele patru libertăți fundamentale. Politici comunitare

2

Ediția a II-a

OCTAVIAN MANOLACHE

ALL BECK

STUDII JURIDICE

DREPT COMUNITAR

CELE PATRU LIBERTĂȚI FUNDAMENTALE. POLITICI COMUNITARE

CUPRINS

Cuvânt înainte XIII
Abrevieri XV

CAPITOLUL I
STABILIREA PIEȚEI COMUNE.
CELE PATRU LIBERTĂȚI FUNDAMENTALE 1
1. Considerații generale 1
2. Libera circulație a mărfurilor 3
2.1. Elemente generale 3
2.2. Uniunea vamală și barierele fiscale. Interzicerea taxelor vamale și a măsurilor cu efect echivalent. Tariful vamal comun 3
2.3. Libera circulație a mărfurilor: interzicerea restricțiilor cantitative și a măsurilor cu efect echivalent 15
2.4. Regula rațiunii. Excepția prevăzută la art. 36 21
2.5. Clauze de salvgardare 27
2.6. Monopolurile de stat cu caracter comercial 29
3. Libera circulație a persoanelor 31
3.1. Domeniul de aplicare a acestei libertăți 31
3.2. Îngrădirea dreptului la liberă circulație a persoanelor 35
3.3. Libera circulație a persoanelor și securitatea socială 40
4. Libera circulație a capitalului și plăților 43
4.1. Considerații generale 43
4.2. Domeniul de aplicare a libertății de circulație a capitalurilor 44
4.3. Domeniul de aplicare a libertății de

circulație a plăților 48
5. Libera circulație a serviciilor. Dreptul de stabilire în scopul exercitării unui comerț sau a unei profesii 50
5.1. Aplicarea art. 52 și a art. 59 50
5.2. Libertatea de furnizare a serviciilor. Ipoteze 59

CAPITOLUL II
POLITICA PRIVIND CONCURENȚA 66
1. Generalități 66
2. Aplicarea art. 85, par.1 și 2, din Tratat 67
2.1. Sfera de aplicare a regulei prohibitive instituite 67
2.2. Condițiile de aplicare a regulei prohibitive 69
2.2.1. Întreprinderile și asociațiile de întreprinderi - subiecte ale acordurilor, deciziilor sau practicilor interzise 69
2.2.2. Practicile anticoncurențiale - definirea și natura lor juridică 71
2.2.3. Efectele practicilor anticoncurențiale: împiedicarea, restrângerea sau distorsionarea concurenței 74
2.2.4. Afectarea comerțului dintre statele membre 78
2.3. Efectele extrateritoriale 79
2.4. Nulitatea acordurilor interzise conform art. 85, par.1. 80
2.5. Constatarea încălcării art. 85, par.1 81
3. Declararea, conform art. 85, par.3, a inaplicabilității art. 85, par.1, din Tratat 82
3.1. Condițiile de aplicare a art. 85, par.3. Asigurarea minimului protejat al concurenței 82
3.2. Acordarea de exceptări individuale. Obligația de notificare a acordurilor, deciziilor și practicilor 84
3.3. Acordarea de *negative clearance* 87
3.4. Exceptările de grup (sau pe categorii) - *block exemptions* 88
3.5. Condițiile de admisibilitate a restrângerii concurenței în cazul unor acorduri, decizii și practici concertate exceptate în grup 89
3.5.1. Acordurile de comerț exclusiv 89
3.5.2. Acordurile de distribuire selectivă 90

3.5.3. Acordurile de franchising 90
3.5.4. Acordurile colective de comerț exclusiv 92
3.5.5. Acordurile de rabaturi 92
3.5.6. Acordurile de cooperare 92
3.5.7. Acordurile de specializare 94
3.5.8. Acordurile de cercetare și dezvoltare 94
3.5.9. Acordurile în domeniul transferului de tehnologie 95
4. Abuzul de poziție dominantă 97
5. Probleme procedurale în aplicarea art. 85 și 86. Amenzi 106
6. Poziția Comisiei în aplicarea art. 85 și 86. 110
7. Statutul întreprinderilor publice 115
8. Regimul ajutoarelor de stat 119

CAPITOLUL III
POLITICA ECONOMICĂ ȘI MONETARĂ. REALIZAREA UNIUNII ECONOMICE ȘI MONETARE 132
1. Politica economică și monetară până la Tratatul de la Maastricht 132
1.1. Politica economică pe termen scurt sau conjuncturală 132
1.2. Politica economică pe termen mediu 133
1.3. Politica financiară și monetară. Problema instituirii unei Uniuni economice și monetare 134
1.4. Politica balanței de plăți 139
1.5. Supravegherea multilaterală 140
2. Politica economică și monetară actuală în lumina modificărilor aduse prin Tratatul de la Maastricht 142
2.1. Considerații generale. 142
2.2. Politica economică 142
2.3. Politica monetară 148
2.4. Dispoziții instituționale 150
2.5. Evoluția procesului de realizare a uniunii economice și monetare 151

CAPITOLUL IV
ALTE POLITICI ȘI ACȚIUNI COMUNITARE 160
1. Politica industrială 160
2. Politica cercetării și dezvoltării tehnologice 162

3. Politica socială 167
4. Coeziunea economică și socială 178
5. Politica privind cultura 180
6. Politica mediului 181
7. Protecția consumatorilor 189
8. Rețele transeuropene 195
9. Cooperarea în domeniile justiției și al afacerilor interne 197

CAPITOLUL V
POLITICI SECTORIALE 200
1. Politica agricolă și a pescuitului 200
1.1. Considerații generale 200
1.2. Principiile generale ale pieței comune agricole 200
1.3. Reforma recentă a politicii agricole comune 201
1.4. Politica pescuitului 211
2. Politica transporturilor 220
2.1. Trăsăturile caracteristice ale transporturilor. Reglementarea lor distinctă 225
2.2. Piața comună a transporturilor. Regimul concurenței 225
2.3. Transporturile aeriene 228
2.4. Transporturile maritime 236
2.4.1. Reglementarea legală a transporturilor maritime 241
2.4.2. Regimul juridic al concurenței în transporturile comunitare maritime de mărfuri 241
2.4.2.1. Necesitatea și scopul reglementării 244
2.4.2.2. Principii și reguli ale concurenței stabilite prin Regulamentul Nr. 4056/86 244
2.4.2.3. Reguli privind furnizarea de servicii de transport maritim între România și Comunitatea europeană 248
3. Comunitatea europeană a cărbunelui și oțelului (CECO) 268
3.1. Obiectivele CECO 270
3.2. Principiile și regulile economiei de piață 270
3.3. Puterile de intervenție ale Comisiei 271
4. Comunitatea europeană a energiei atomice (Euratom) 280
..... 286

4.1. Obiectivele Euratom 286
4.2. Cercetarea 287
4.3. Difuzarea cunoștințelor 289
4.4. Protecția sănătății 290
4.5. Problema aprovizionării 290
4.6. Intreprinderi comune 294
4.7. Relațiile externe ale Euratom 294

CAPITOLULVI
RELAȚIILE EXTERNE COMUNITARE 296
1. Politica externă și de securitate a Uniunii europene 296
2. Relațiile externe ale celor trei Comunități europene; încheierea de acorduri 298
3. Relațiile cu organizațiile internaționale și cu țările terțe 302
4. Regimul acordurilor internaționale încheiate de statele membre cu statele terțe 303
5. Politica comercială comună 304
5.1. Principiile politicii comerciale comune și competența Comunității europene 304
5.2. Regimul importurilor și exporturilor 306
5.3. Regimul de protecție contra practicilor comerciale neloiale 313
5.3.1. Practicile de dumping și subvențiile 313
5.3.2. Obstacolele la comerț 323
5.3.3. Contrafacerea 327
6. Acordurile Comunității în materie comercială 330
7. Alte domenii ale relațiilor externe comunitare 331
7.1. Acordurile de asociere 331
7.2. Relațiile cu țările AELS. Spațiul economic european 335
7.3. Relațiile cu țările în curs de dezvoltare 336

Anexa
Acord European instituind o asociere între România, pe de o parte, Comunitățile Europene și statele membre ale acestore, pe de altă parte ... 339

Index alfabetic pe materii 389

Index cronologic al cauzelor citate ce au fost soluționate de Curtea de Justiție și de Curtea de Primă Instanță ale Comunităților Europene 398